

Handläggare
Jonas Zackrisson
Telefon: 08 - 508 25 169

Till
Socialnämnden 2017-02-28

Redovisning lex Sarah 2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna redovisningen och föra den till handlingarna.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Jenny Swärd
Avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen har under 2016 mottagit 31 rapporter om missförhållanden enligt lex Sarah. Av dessa avser en rapport ett missförhållande som inträffat vid verksamhet som bedrivs av extern entreprenad. Åtta rapporter har avskrivits innan utredning inletts då det rapporterade ej bedömts utgöra ett missförhållande inom ramen för lex Sarah. Tio rapporter har avskrivits efter färdigställd utredning då det rapporterade ej bedömts utgöra ett missförhållande inom ramen för lex Sarah. Tre rapporterade missförhållanden har bedömts utgöra allvarliga missförhållanden och anmälts vidare till Inspektionen för Vård och Omsorg. Dessa avser missförhållanden som berör hantering av läkemedel, uppföljning av sårskador, samt hantering av ett dödsfall.

Antalet inkomna lex Sarah-rapporter har ökat i förhållande till 2015, en ökning som troligen förklaras i ökad medvetenhet kring rapportering av missförhållanden.

Bakgrund

Som del av Socialtjänstavdelningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ingår att på årsbasis redovisa avdelningens arbete med lex Sarah. Med lex Sarah avses de regler om vissa skyldigheter för anställda att rapportera och för dem som bedriver verksamhet att åtgärda när det gäller missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden i verksamheten. I Stockholms stad är det de

nämnder som handlägger eller utför någon form av verksamhet enligt SoL eller LSS som omfattas av dessa bestämmelser. Socialnämnden har delegerat beslutsfattande i lex Sarah-ärenden till avdelningschef vid Socialtjänstavdelningen. Socialnämndens individutskott följer hela lex Sarah-processen och tar del av samtliga ärenden och handlingar som rör dessa.

Ärendet

En genomgång har gjorts av samtliga inkomna lex Sarah-rapporter, utredningar och beslut under 2016.

Inkomna lex Sarah-rapporter och information

Förvaltningen har under 2016 mottagit 30 rapporter om missförhållanden enligt lex Sarah, samt en informationsrapport om missförhållande som inträffat i verksamhet som bedrivs på entreprenad.

Tabell 1: Antal inkomna rapporter per verksamhetsområde

Barn & ungdom	19
Funktionsnedsättning	4
Vuxen/missbruk	8
Totalt	31

Under 2015 inkom sammanlagt 20 lex Sarah-rapporter till förvaltningen. Antalet inkomna rapporter under 2016 har således ökat markant, en ökning som i huvudsak kan förklaras genom ökad medvetenhet kring rapporterings- och utredningsförfarandet. Socialt Ansvarig Samordnare (utvecklingsstrateg) träffar verksamheterna regelbundet och informerar om avvikelshantering och lex Sarah, vilket har bidragit till att diskussionen kring ämnet hålls aktiv i arbetsgrupperna och antalet rapporter har därigenom ökat. Under hösten 2015 och våren 2016 har verksamheten kring ensamkommande barn och ungdomar vuxit inom förvaltningen och antalet boenden ökat under kort tid. I takt med denna utveckling har även antalet lex Sarah-rapporter från verksamhetsområdet ökat.

Inkomna rapporter kategoriseras utifrån åtta kategorier, beroende på vad som rapporteras. Missförhållanden enligt lex Sarah är ofta komplexa och kan härledas till flera kategorier, men i denna redovisning tas enbart hänsyn till huvudsaklig kategorisering.

Tabell 2: Antal och typ av missförhållande som rapporterats

	BoU	FH	Vux	Totalt:
Brister i bemötande				0
Brister i fysisk miljö, utrustning, teknik	4	1		5
Brister i rättsäkerhet	6	1		7
Brister i utförande av insats	6	5	3	14
Ekonomiska övergrepp				0
Fysiska övergrepp	1	1		2
Psykiska övergrepp				0
Sexuella övergrepp	2			2
Övrigt			1	1
Totalt:	19	8	4	31

Tre av de lex Sarah-rapporter som inkom under hösten 2016 är i dagsläget ännu ej färdigställda.

Rapporter som ej avser missförhållanden

När en rapport om ett missförhållande eller en påtaglig risk för sådant tas emot, görs i första skedet en bedömning om det rapporterade avser ett missförhållande enligt lex Sarah. Bedömning görs av Socialt Ansvarig Samordnare utifrån rådande bestämmelser och riktlinjer för lex Sarah. I de fall bedömning görs att det rapporterade inte avser ett missförhållande inom ramen för lex Sarah, tas ett ställningstagande att inte inleda utredning. Ställningstagandet fattas av avdelningschef och dokumenteras på rapporten. Huvudsakligen rör dessa kvalitetsavvikelser där det inte finns någon direkt konsekvens för den enskilde. Under 2016 togs ställningstaganden att inte inleda utredning för åtta inkomna lex Sarah-rapporter.

Tabell 3: Antal ställningstaganden att ej inleda utredning

Barn & ungdom	4
Funktionsnedsättning	3
Vuxen/missbruk	1
Totalt:	8

När en utredning om ett missförhållande färdigställts fattas ett beslut om huruvida det rapporterade utgör ett missförhållande eller inte. I sammanlagt tio av de utredningar som genomfördes under 2016 fattades beslut att det rapporterade ej utgjorde något missförhållande eller påtaglig risk för sådant.

Tabell 4: Antal utredningar som ej avser missförhållanden

Barn & ungdom	6
Funktionsnedsättning	1
Vuxen/missbruk	3
Totalt:	10

Missförhållanden

Inkomna rapporter som bedöms avse missförhållanden enligt lex Sarah fördelas till en lex Sarah-ansvarig som utreder och kartlägger händelseförloppet. Förvaltningen har tio lex Sarah-ansvariga tjänstemän, fördelade mellan Socialtjänstavdelningens olika enheter. Socialt Ansvarig Samordnare samordnar och ansvarar för utredargruppen. Av de rapporter som inkommit under 2016 avser sammanlagt åtta utredningar missförhållanden enligt lex Sarah.

Tabell 5: Antal utredningar som avser missförhållanden

Barn & ungdom	6
Funktionsnedsättning	2
Vuxen/missbruk	
Totalt:	8

Tabell 6: Antal och typ av fastslagna missförhållanden

	BoU	FH	Vux	Totalt:
Brister i bemötande				0
Brister i fysisk miljö, utrustning, teknik		1		1
Brister i rättsäkerhet	2			2
Brister i utförande av insats	4	1		5
Ekonomiska övergrepp				0
Fysiska övergrepp				0
Psykiska övergrepp				0
Sexuella övergrepp				0
Övrigt				0
Totalt:	6	2	0	8

Allvarliga missförhållanden

Av bestämmelserna för lex Sarah framgår att missförhållanden som bedöms som allvarliga ska anmälas till Inspektionen för Vård och Omsorg. Av de fastslagna missförhållanden som utretts under 2016 bedöms tre utgöra allvarliga missförhållanden och har anmälts vidare till tillsynsmyndigheten. Dessa avser hantering av läkemedel på ett boende för ensamkommande ungdomar, uppföljning av sårskada på kolloverksamhet, samt hantering av ett dödsfall vid ett skyddat boende.

Vid anmälan till Inspektionen för Vård och Omsorg utreds och bedöms bland annat om vidtagna åtgärder är tillräckliga för att motverka vidare missförhållanden. I dagsläget har tillsynsmyndigheten enbart gett återkoppling kring ett av de ärenden som anmälts vidare. I den återkoppling som förvaltningen fått konstateras inget ytterligare än att vidtagna åtgärder är godkända och bedöms som tillräckliga.

Åtgärder

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs inom all socialtjänst. Syftet är att identifiera och avhjälpa brister för att motverka att de missförhållanden eller risker för sådana som uppmärksammas uppstår igen. Vid rapportering av ett missförhållande ska verksamheten uppge vilka åtgärder som vidtagits, dels för att avhjälpa missförhållandet och dels för att motverka att liknande missförhållanden uppstår igen. De missförhållanden som uppmärksammas och rapporteras till förvaltningen härstammar huvudsakligen från avvikelser kring rutiner, riktlinjer eller arbetssätt. Följaktligen är således de vanligaste åtgärderna översyner av dessa och riktade kunskapsinsatser. Socialt Ansvarig Samordnare arbetar aktivt med att följa upp lex Sarah-utredningarna och de åtgärder som verksamheterna lyfter i samband med rapporteringen för att säkerställa att de får en bestående effekt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att Socialnämnden godkänner redovisningen och för den till handlingarna.

Bilagor

1. Redovisning av inkomna lex Sarah-rapporter 2016